

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

IX. De aliis mediis, quæ ad Regularu[m] obseruantiam non paru[m] nobis
co[n]ferent.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40105

*Silentio
Rex adifi-
catur.*

uebat, nequid iniis quæ diximus locis loqueretur, ut ne quidem respondere vellet iis, qui ibidem sibi quid dicebant. Quodam tempore, cum Rex Henricus ad Monasterium venisset, & casu per claustrum obambularet, videns Religiosum hunc illac transcurrentem, eum ad se vocauit, ut secum loqueretur, quod illum ob vitæ sanctimoniam magni faceret, & carum haberet. At hic gressum figere noluit, nedum respondere. Eum ergo ut nihil respondere Rex vidit, alius in clamare cepit, & illum insequi nominatim, vocando. Verum Dei seruus, nec steritum, nec verbum locutus est, donec extra claustrum venisset. Ergo, ambobus iam extra claustrum versantibus, percontatur eum Rex, Cur ante sibi loqui noluisset? Ille causam rei huius reddens: In claustro, inquit, in quo me Maiestas vestra vocabat, Religiosos loqui minime decet. Atque hæc fuit causa cur nihil responderim, vsq; dum foras prodirem, Et addit historiam, hoc Regem responso mire fuisse ædificatum.

CAPVT IX.

*De aliis medijs, quæ ad Regularum
obseruantiam non parum no-
bis conferent.*

PRæter id quod iam dictum est, ad ferriam exactæque Regularum nostrarum obseruantiam, extimulabit nos quam maxime: Primo bonum ædificationis exemplum, quod dare nos omnibus oportet, iuxta illud Apostoli: *Providentes bona, non tantum coram Deo, sed etiam coram hominibus.* Neque enim sufficit, esse nos bonos nobis, verum insuper necesse est vitæ nostræ & exemplo alijs luceamus. Sicque luceat lux nostra coram hominibus, & videant opera nostra bona & vitæ exemplarem, & glorificent patrem nostrum qui in cælis est. Perinde ac homines Deum laudare, glorificare ac bene-

*Rom. 12. 17
2. Cor. 8. 21*

Matt. 5. 16

dicere solent, cum vel arborem floribus ac fructibus onustam, vel rosam pulchram & odoriferam conspiciunt. Omnibus quidem hominibus sublustri hoc bonæ vitæ exemplo præluceamus oportet; fratribus tamen nostris, quibuscum frequentius conuersamur, quam maxime & potissime.

Porro bonum isthuc exemplum & ædificatio, non tam consistit in eo, ut graui nulla peccata committas, quam ut paruas imperfectiones euitas, & nemo non ad oculos videat, esse & in obedientia & Regularum obseruantia quam exactissimum, ac parua & minuta Religionis iussa & consuetudines magni facere, & in pretio habere.

Vnde, Qui in hoc magis eminet & excellit, plus exempli boni & ædificationis dat, & quo professione quis antiquior, & scientia eminentior, eorum magis alios ædificat, si in rebus illis exilibus sollicitus ambulare, & exactus esse appareat. Alia æstimari & magni fieri antiquitas non debet, non aliter quis alijs dici antiquior quam quod sit præ alijs humilior, mortificator & in Regularum obseruantia, & in omnibus iussis, quantum vis exilibus, exactior: Prout in Euangelio Redemptor ac Magister noster Iesus nos docuit, dicens: *Qui maior est in vobis, fiat sicut minor, & qui præcessor est, sicut ministrator.* Si sunt nimirum qui bono suo exemplo Religionem sustentant, & ut virtus & disciplina Religiosæ vigor semper latius diffundatur, efficiunt hi columnæ sunt quibus ipsa suffulcitur & innititur. In Apocalypsi ait CHRISTVS, *Faciatis illam columnam in templo Dei mei, & Ieremiæ Deus olim dixit: Ego dedi te hodie in columnam ferream, & Ierem. 1. 11 murum aeneum.*

Contra vero nullum quis maius inferte Religioni damnum noxamue potest, quam prauum fratribus in ea exemplum præbendo, quo autem Veteranior, talentisue maioribus instructus erit, eo hæc noxa erit maior. Exemplum namque ad mouendū, & alios post se trahendos, vti S. Patres

*Exemplum
bonum.*

*Exemplum
maius
maius
maius*

7/16. 11

*374. 10
377. 6. 1
378. 8
379. 5. 1
379. 10*

Patres nos & experientia docent, est efficacissimum in malo vero & vitio adhuc multo est potentius. Si ergo alius ille te, qui veteriores, ita tepide Regulas tuas observare videt, & parva non curare, quid faceret ipse accedente illa inclinatio ne naturali, qua omnes quotquot sumus ad libertatem aspiramus, & quibusdam Regulis atctari, restingi, ac cohiberi detrectamus? quid, videns iter complanatum, & ostiolum apertum faciet aliud quam per ipsum transire?

Hoc scilicet volebat & aliud non expectabat, quam ut quis sibi hic Ducatum praestaret, & qua inde sequeretur, veracundiam sibi tolleretur. Hoc modo disciplina Religiosa paulatim relaxatur ac dissolvitur: cuius rei tu prima es causa & initium.

Itaque non solum propriatum, sed & alienarum tibi culpatum Deo reddenda erit ratio, quod malo tuo exemplo illarum causa fueris: iuxta illud Prophetæ *psal. 18. 13. ab oculis meis mundame, & ab alienis parce sermo tuo.* Hoc ergo adiuuare nos debet, ut in Regularum nostrarum observantia exacti & serii simus, & nihil in iis agamus, quod aliquem offendere & scandalo esse possit.

Altera ut Regularum observantia semper integra vigeat & in flore permaneat, ratio est in primis obuia, & admodum facilis: & hanc nobis B. P. in ipsis constitutionibus a Regularibus assignat, dum ait: *Aliquoties singulis annis omnes a superiore sibi poenitentias iniungi propter defectum observantionis Regularum petant: Et hac cura iudicium sit illius quæ de suo profectu spirituali in Sua Dei quisque habeat.* Tanti faciendæ nobis Regulae nostræ sunt, ut, dum eas transgrediamur, non modo propterea in animo interius displicentiam sentire ob lplum summo opere dolentes, sed eam exterius ostendere nos oporteat, aliquam propterea poenitentiam nobis iniungi petentes, & iniunctam exequentes.

Quod cum sit, etsi subinde quis in

Regulas impingat, poenitentia tamen hanc fracturam reparat ac restaurat, ipsæ quoque Regulae in vigore, integritate & observantia sua perinde manent, ac si eas nemo violaret.

Docent vulgo Doctores Iuris civilis necnon Theologorum legem in vi sua, flore vigore & viridi observantia, atque tam integram quam si tunc primum conderetur, manere, cum qui eam infringit, castigatur, neque enim est necesse, ut, quod lex in vigore & observantia sua manere dicatur, ea a subditis non infringatur, suffi. ita ad hoc, serio aduigilari, ut qui eam transgreditur, poenas dent: at cum passim ab omnibus, quavis occasione violatur, hæcque violatio non castigatur, nec curatur, id inquit, signum est, legem illam in vigore non esse nec vim legis obtinere, sed per non usum, vel usum contrarium iam derogatam & abrogatam esse. Id ipsum nos de regulis dicere possumus. Quando videlicet tam in Religione solite proceditur, ut statim, atque erratum committitur, & contra Regulam peccatur, sequatur poenitentia, tunc optime Regularum observantiam vigere: At, cum hinc Regulae passim, & de facili violantur, multæque circa eas imperfectiones admittuntur, illinc vero nullas propterea rogari tubirique videmus poenitentias, vere nos dicere posse illas minime servari: quandoquidem tam libere & effrenate violantur, ut huc ne quidem reflectatur, peccans impune habeat, imo erratum etiam parui fiat. Dicendum ergo, Regulam illam iam vim Regulae non obtinere, quod eam vsus in contrarium abrogarit, cum ea superioribus videntibus vel consciis, infringatur, nullas autem violator poenas luat.

Atque hinc est, quod superiores, quibus ex officio necessario incumbit providere, ut Regulae in vigore & flore suo permaneant, quique Religionis ceu excubitores & custodes sunt, poenitentias pro defectibus in earum observantionibus

*Lex tum
viger quæ
do impro-
bitas casti-
gatur.*

*Exemplum
malum cum
sa in iustis
malorum,*

psal. 18. 13.

*174. con-
suet. c. 1.
172. Gre-
g. 11. c. 1.
Summarij.*

tionem commissis iniungere in conscientia teneantur. Adeo ut, dum te superior re vel verbis castigat, non ideo faciat, quod male erga te sit animatus, vel minoris te faciat (noui siquidem, nos homines esse, & tanti non esse unam vel alteram Regulam transilire) sed ut suo officio satisfaciat, à quo & Regularum integritati consulere, & ut in vigore primo maneat, aduigilare iubetur.

Vnde si, dum illæ violantur, vel parum curaret ac dissimularet, vel violentem ut oportet non corripere: ostenderet haud dubie parui se eas facere, hanc violationem velut ratam habere & consentire, ut earum usus & exercitium paulatim intercidat, ipsaque Religio tandem relaxetur & intepescat. Atque hæc est, inquit

De sex aliis Seraphim. 1. alia.

Jacob. 3. 2.

S. Bonaventura, inter Religiones obliuiantia primæ seruantes ac reformatas, & alias dissolutas relaxatasque differentia: non quod in his peccetur, & in illis minime (hoc namque profus fieri nequit, quia in multis offendimus omnes) sed, quod in obseruantibus & reformatis, qui regulam infringit castigetur & reprehendatur, in dissolutis nequaquam.

Quod ergo superior ratione officii sui facere reueretur, id etiam ab omnibus passim B. P. N. vult videri. Vnde ait: *Aliquoties singulis annis omnes à superiore sibi penitentias iniungi propter defectum obseruantia Regularum petant.*

Valde quippe Præposito laboriosum foret, ac molestum, si, ut licitor & vindex delinquentibus singulis à tergo instare deberet, & eis pro vnaquaque quam prætergreditur Regula poenas ex merito iniungere.

Penitentia spontanea.

Echeri id plane non poterat: & esto posset, suauitati tamen quam societas usurpat, minime id conueniebat. Id tuum est curare, tuum est primo apud superiorem culpam tuam de te penitentiam, pro ea poscere, nec permittere, ut ante ab alio quam à te tuam Præpositus culpam & defectum resciat. Tuæ namque ex sunt

partes, & magis per hoc ipsum tu, quam alius quilibet, lucraris.

In primis vero ponderanda est, quam huiusce rei in eadem regula B. P. assignat, ratio: *Et hæc cura in dicitur sit illa quam de suo profectu spirituali in via Dei quisque habeat.* Adeo ut, dum quis de poenitentia ob defectum in Regulam commissum à superiore petenda anxie sollicitus est, simul etiam se de profectu suo spirituali laborare, & esse sollicitum ostendat: contra vero, qui variis Regulis violatis, multosque in iisdem defectus committens aliquam propterea poenitentiam petere negligit, suo de profectu parum se laborare declarat.

Vnde dum pius hoc exercitium domi frequens est, multæque passim poenitentia & mortificationes suscipiuntur, rem domus optime procedere, magnum in didem vigere feruorem, atque adeo omnes bene edificatos & animatos esse censemus.

Hoc ergo secū dum est medium quod iam damus: quod sane admodum obseruatum facile est. Non dico nullos omnino in Regularum obseruantia defectus nobis esse admittendos: ad hoc enim Angeli esse deberemus non homines: sæpe namque in eas impingemus: & quis est quantumlibet iustus, qui non aliquando in venialia incidat? *Non est enim homo, qui non peccet.*

At cū delinques, aliquem doloris ac duplicitatis sensum ostende, ut appareat te Religiosum esse, Regulas magni facere & æstimare, magnumque & ardens earum seruandarum desiderium præferre. Videaris saltem quamprimum culpam & commissum dicere: nam pro paruum hæc poenitentiam quam subis Regulæ violationi plane satisfacis: quin etiam hinc maius accipies compendium, quam ante passus es dispendium: ipse quoque diabolus ob defectum, in quem præcipitare te compulit, non tam gloriabitur, quam confusus erubescet, quod ipse tam bene eum reparare sciueris.

Ita id

*Damnificatio
penitentis
vltro susce-
ptu con-
funditur.*

Ita id ipsemet alias apud S. Patrem Do-
minicum, et si inuitus, falsus est, quando
ab illo per omnes est Monasterij officii-
nas deductus, & dicere iussus, quo in sin-
gulis earum modo Religiosos illius ten-
taret. Nam cum ad Capituli locum tan-
dem deuentum esset, in quo & culpæ pa-
lam aperiuntur, & peccantes coanguun-
tur & castigantur; dæmon infrensus &
ringens, hic, inquit, perdo quidquid in
recreationis, refectiois, ac reliquis lo-
cis ante sum lucratus.

Et non apud Deum solum, verum et-
iam apud homines, per hæc peniten-
tiarum Regularum violatio abunde repara-
tur & eratisfit. Negligens v. g. fuisti in
campanæ signo audiendo, vel ad id, re-
conferendo, ad quod vocaberis, publicè
aliquem defectum, quem viderunt om-
nes admisisti, ecce per penitentiam ali-
quam publicam & tantum dicendo cul-
pam tuam negligentiam huic medicina
fiet. At si defectus quidem videatur, nul-
la tamen propter eum penitentia susci-
pi, merito dici poterit, in domo illa ob-
secrantiam Regularum non vigere, sed
eam paulatim deficere & pessumire.

Notandum autem hic est, licet in So-
cietate potius moris sit, vt penitentiarum
vltro petantur, quam à superiore iniun-
gantur, & ita id semper fieri conueniat,
non propterea tamen secundum peni-
tentiarum usurpandarum modum, qui
in Regula præscribitur intermittendum
videri: nimirum quando eas propter eundem
finem superior imponit. Hæc enim causa
foret vt penitentiarum, quas superior ini-
iungeret, difficiles viderentur, & nonnulli
nimis quam indigne ferent hæc sibi pe-
nitentias præscribi: quod notabile Reli-
gionis detrimentum & scandalum foret
omnium.

Quocirca hunc dandi penitentiarum
summa plus extendi & generaliter ab om-
nibus practicari potest, quia nunquam
eius usurpandi deerit occasio. Imo, esto
hæc deesset, vult B. P. Si omnes parati sint
admittere & adimplere prompta solennitate
omnes & quasuis penitentias, que sibi erunt
Roariquez, exercit. pars 2.

*inimicitia, etiamsi propter defectum non cul-
pabilem iniungerentur. In quo suam quis
virtutem, humilitatem, nec non quo er-
ga sui profectum ardeat, desiderium ma-
gis patefacit: Iuxta illud Apostoli Petri
Qua enim est gloria, si peccantes & colaphi-
zati suffertis? Sed si benefacientes patienter
sustinetis, hæc est gratia apud Deum. Parum
sanctum est, quod, cum reuera deliquisti, &
reprehendi mereris, dum reprehensione
ac penitentiam æquanimitate sustines;
at quando nullo tuo de merito reprehen-
deris, & multaris perinde ac si reuera
peccasses, penamque patienter & æqua-
nimitate feris; hoc profectio permagni fa-
ciendum est.*

Tertio ad regularum obseruantiam
non parum cõferet id; quod vltima Sum-
marum, & vltima communium regula ha-
bemus, videlicet eas scire & nosse; vnde
illic præcipitur, vt omnes eas in cubiculo
asseruent, & singulis mensibus legant,
vel legi audiant. Quibusdam etiam satis
non est, illas in Refectorio semel in men-
se legi audire, sed præterea in lectione sua
spirituali quotidie tres aut quatuor præ-
ter communem lectioem Regulas euolu-
unt: quo fit vt nulla non Regula singu-
lis mensibus pensiculate attendereque per-
curratur & ruminetur. Quæ sane praxis
in primis laudabilis est, & optima spiri-
tualis lectio futura.

Adiuuamento demum huc erit, de ipsa
Regularum obseruantia examen parti-
cularare institueri; non quidem de omni-
bus simul, sed primo de ea qua maxime
quis opus habebit, ac deinde de alia, in-
terdum de iis singularim, quæ ad offi-
cium suum spectabunt. Et erit id
examen in primis proficuum
& fructuosum.

cc TRACTA-

*Reg. 4.
Summarum.*

*Reg. 37.
Summarum.*